

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ВТОРА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

61. заседание

Недѣля, 2 мартъ 1941 г.

(Открито въ 18 ч. 12 м.)

Председателствувалъ председателятъ Никола Логофетовъ. Секретари: Александъръ Загоровъ и Стефанъ Багриловъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Стр.

Съобщения:

Предложение отъ председателя за признаване свиканото заседание на 2 мартъ т. г. за редовно. (Приемане) 1603

Изложение отъ председателя на Народното събрание, че поради политическия причини отъ последните дни — присъединяването на България къмъ Тристранния пактъ — наложило се е свикване народните представители на заседание, въ което министър-председателятъ ще направи отъ името на правителството своето изложение 1603

Запитване 1603

Стр.

Изложение отъ министър-председателя Б. Филовъ за решението на правителството за присъединяването на България къмъ Тристранния пактъ и за свързания съ него въпросъ за допускането на германските войски въ България 1604

Протоколъ по присъединяването на България къмъ Тристранния пактъ. (Прочитане отъ м-ръ председателя Б. Филовъ, пояснения, декларация отъ сѣщия и одобрение отъ Народното събрание направената декларация въ връзка съ сѣщия протоколъ). 1604

Дневенъ редъ за следващото заседание 1605

Председател Никола Логофетовъ: (Звъни) Има нужниятъ брой народни представители. Отварямъ заседанието.

(Отсъствуватъ народните представители: Аврамъ Гачевъ, Атанасъ Къдревъ, Димитъръ Арнаудовъ, Дичо Тодоровъ, Иванъ В. Петровъ, д-ръ Иванъ Йотовъ, Коста Божиловъ, Маринъ Грозевъ, Обрешко Славовъ, д-ръ Петъръ Шишковъ, Петъръ Думановъ, Стоянъ Димовъ и Христо Статевъ)

Г-да народни представители! Това заседание е свикано по моя инициатива, въ съгласие съ правителството. Понеже дните, въ които имаме заседания, сѣ опредѣлени въ правилника за вътрешния редъ и понеже днесъ заседанието е свикано безъ ваше съгласие, съгласно чл. 11 отъ правилника, необходимо е решението на Събранието, за да има днесъ заседание. И азъ ви предлагамъ:

Които одобряватъ свикването на днешното заседание и го признаватъ за редовно, по редъ № 61 отъ втората редовна сесия на XXV-то обикновено Народно събрание, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Става правъ)

Г-да народни представители! Като председателъ ще кажа нѣколко думи специално за това заседание. Понеже това заседание е историческо и понеже е необходимо всѣки да си мѣри думитъ, позволете ми, противъ моята привычка, да ви прочета нѣколко реда. (Чете)

„Г-да народни представители! Поради политическите събития отъ последните дни, имащи за насъ историческо значение, изразени конкретно въ присъединяването на България къмъ Тристранния пактъ, сключенъ по-рано между Германия, Италия и Япония, приподписанъ отъ други три държави, ние, българитъ, формално и фактически се разбрахме съ нашитъ сърдечни приятели германцитъ и италианцитъ (Продължителни и бурни рѣкоплѣскания и викове „Браво!“) и съ тѣхния мощенъ съюзникъ Япония, безъ да нарушаваме традиционното си и искрено приятелство съ великия руски народъ, („Браво!“ Продължителни рѣкоплѣскания), приятель на силитъ отъ Осьта, а така сѣщо безъ да нарушаваме постановленията на сключенитъ съ нашитъ съседи договори за приятелство, като държимъ винаги и всѣкога смѣтка за старото и дългогодишно разбирателство и приятелство съ хабрия

унгарски народъ, (Продължителни рѣкоплѣскания и викове „Браво!“) както и за Словакия и Румѣния, съ последната отъ които възстановихме окончателно старото си добро съседство.

Всичко правимъ съ цель: първо, да запазимъ мира на Балканитъ, доколкото това е възможно, и, второ, да вземемъ активно и дейно участие въ политическото реорганизиране на нова Европа, когато, не се съмняваме, ще възтържествува правдата и справедливостта за обезправенитъ народи, между които е и българскиятъ народъ. („Браво!“ Продължителни и бурни рѣкоплѣскания)

При тази фактическа обстановка, наложи се, г-да народни представители, бързото свикване на Народното събрание за днесъ, когато г-нъ министър-председателятъ ще направи отъ името на правителството своето изложение.

Налага ни се още, г-да народни представители, да изслушаме и преценимъ декларацията на правителството съ спокойствие, хладнокрѣвно, обективно и достойно, безъ страсти и чувства.

Обединени и сплотени около Негово Величество Царя, да вперимъ погледъ само напредъ, безъ да се обръщаме назадъ и да поглеждаме встрани.

Богъ да бди надъ България!“ (Бурни и продължителни рѣкоплѣскания и викове „Браво!“)

Преди да дамъ думата на г-на министър-председателя, само ви съобщавамъ, че е постѣпило едно запитване отъ народните представители Никола Мушановъ и други, относно Тристранния пактъ и нашето положение.

Петко Стайновъ: То е по-дълго. Прочетете го цѣлото.

Председател Никола Логофетовъ: Моля Ви се! — Ще се изпрати на съответнитъ г-да министри.

Никола Мушановъ: Прочетете го. Прочетете имената на всички подписали го.

Председател Никола Логофетовъ: Моля! Не се четатъ запитванията, а само се съобщаватъ.

Никола Мушановъ: Прочетете имената на всички.

Председател Никола Логофетов: Има думата г-нъ министър-председателъ.

Министър-председател д-ръ Богданъ Филовъ: (Отъ трибуната. Посрецинатъ съ бурни и продължителни ржкоплъскания);

Г-да народни представители! По силата на събитията, които се развива въ Европа и около насъ, се създаде едно ново положение, за което ние трѣбваше да държимъ смѣтка и да вземемъ съответно решение, за да запазимъ жизненитѣ интереси на българската държава и на българския народъ.

Съзнавайки тежката отговорност, която носи въ този смѣтоносен моментъ, правителството обсъди всестранно положението и взе своитѣ решения съ огледъ предивсичко на жизненитѣ интереси на България, безъ да се отклонява отъ основната линия на водената досега отъ насъ външна политика, която се въодушевява отъ миролюбивото на нашия народъ и отъ желанието му да остане вѣренъ на договоритѣ, които сме сключили съ нашитѣ съседи.

Тѣзи решения на правителството се отнасятъ до присъединяването на България къмъ Тристранния пактъ и до свързания съ него въпросъ за допускането на германски войски въ България.

Тържественитъ актъ за присъединяването на България къмъ Тристранния пактъ се извърши, както ви е известно, на 1 мартъ тази година въ Виена. По този случай между пълномощницитѣ на съответнитѣ страни бѣ подписанъ следниятъ протоколъ: (Чете)

„Правителствата на Германия, Италия и Япония, отъ една страна,

и правителството на България, отъ друга, установяватъ следното, чрезъ долуподписанитѣ тѣхни пълномощници:

Членъ 1.

България се присъединява къмъ подписания на 27 септемврий 1941 г. въ Берлинъ Тристраненъ пактъ, между Германия, Италия и Япония.

Членъ 2.

Доколкото предвиденитѣ въ чл. 4 на Тристранния пактъ общи технически комисии разглеждатъ въпроси, които засѣгатъ интереситѣ на България, ще бждатъ привлечени къмъ съвещанията на комисии и представители на България.

Членъ 3.

Текстътъ на Тристранния пактъ е прибавенъ като приложение къмъ този протоколъ.

Настоящиятъ протоколъ е съставенъ на български, нѣмски, италиански и японски езикъ, при което всѣки текстъ се счита за оригиналъ. Той влиза въ сила въ деня на подписването му.

Въ удостоверение на това, долуподписанитѣ, надлежно упълномощени отъ правителствата си, подписаха и скрепиха съ печатитѣ си този протоколъ.

Съставенъ въ четири оригинала въ Виена на 1 мартъ 1941 г. въ XIX-та година на фашистската ера, отговаряща на 1 день отъ 3 мѣсецъ отъ 16-та година на ера Сяова.

Г-да народни представители! За да се уясни по добре гледището на българското правителство, азъ прочетохъ на тържественото заседание въ Виена, непосредствено следъ подписването на протокола, следната декларация:

„Българската външна политика винаги се е ръководила отъ желанията на българския народъ да живѣе въ миръ и въ добри отношения съ своитѣ съседи. Въ името на тая политика, българскиятъ народъ понесе съ търпение последицитѣ отъ европейската война, свързани съ тежкитѣ условия на договора за миръ, но той винаги се е надѣвалъ, че неправдитѣ, извършени спрямо него, могатъ да бждатъ поправени съ мирни срѣдства. Тая негова вѣра се оправда миналата година съ спогодбата, постигната между България и Румъния за Южна Добруджа. България има да благодари за това на силитѣ отъ Осьта и на тѣхнитѣ велики водачи Адолфъ Хитлеръ и Бенито Мусолини, които взеха инициативата за уреждането на тоя въпросъ и спомогнаха за възстановяването на старото приятелство между България и Румъния. Съ тоза силитѣ отъ Осьта не само заслужиха дълбоката признателностъ на българския народъ, но показаха и своето решение да установятъ единъ по-добъръ и по-справедливъ редъ въ Европа, като по този начинъ откриха нова епоха за споразумение и сътрудничество между народитѣ.

Изхождайки отъ тоя голѣмъ исторически фактъ, България вижда въ пакта, сключенъ между Германия, Италия

и Япония, инструментъ на тая политика, която цели да даде възможностъ на народитѣ да се развиватъ спокойно, да засилятъ своето благосъстояние и да гарантиратъ справедливъ и траенъ миръ.

България влиза въ Тристранния пактъ, водена отъ желанието да сътрудничи смѣто отъ своя страна, въ рамкитѣ на своитѣ възможности, за постигането на тая висока цель. При това тя остава вѣрна на договоритѣ за приятелство, сключени съ съседитѣ ѝ, и е решена да продължи да развива по-нататъкъ традиционнитѣ си приятелски отношения съ С. С. С. Р. Като вѣренъ партньоръ на Тристранния пактъ, България се надѣва да допринесе своя дѣлъ, за да бжде въведенъ траенъ миръ и новъ по-справедливъ редъ въ Европа.

Г-да народни представители! Приемътъ и вниманието, оказани въ Виена на българския министър-председателъ, сж едно доказателство за видното мѣсто, което си е извоювалъ нашиятъ народъ подъ мѣдрото ръководство на Негово Величество Царя, и азъ искамъ да изкажа тукъ, предъ народното представителство, моята най-искрена благодарностъ къмъ германското правителство и къмъ водача на германския народъ Адолфъ Хитлеръ за сърдечния приемъ и голѣмото внимание, които тѣ оказаха въ Виена къмъ представителя на България (Бурни и продължителни ржкоплъскания)

Г-да народни представители! Още догдето се водѣха преговоритѣ за присъединяването на България къмъ Тристранния пактъ, германското правителство поиска отъ българското правителство да позволи да бждатъ допущнати въ България германски войски, като заяви, че тѣхната задача е временна и цели запазването на мира и спокойствието на Балканитѣ. Германското правителство не е искало отъ България нищо, което би било въ противоречие съ миролюбивата ѝ политика и съ договоритѣ ѝ задължения къмъ съседитѣ. Напротивъ, германското правителство взема актъ отъ съществуващитѣ между насъ и съседитѣ ни договори за приятелство, както отъ декларацията, подписана напоследъкъ между насъ и нашата съседка Турция, която декларация подчертава наново миролюбивата политика на българското правителство.

При това положение, следъ като прецени всички обстоятелства съ огледъ на съществуващото между България и Германия приятелство, българското правителство, следъ като получи увѣрение, че законитѣ и редътъ въ страната ще бждатъ напълно съблюдавани и че интереситѣ на България ще бждатъ запазени, реши да приеме предложението на германското правителство.

Отъ своя страна, българското правителство държи да подчертае отново, че присѣтствието на германски войски у насъ не измѣня миролюбивата политика на България, която остава вѣрна на поетитѣ договорни задължения и е твърдо решена да не се отклонява отъ своята основна линия да се въздържа отъ всѣко нападение и отъ всичко, което би застрашило интереситѣ на хората и да било.

Като взе тия решения, българското правителство смѣта, че при днешното положение то най-добре услужва на България, на нейното бъдеще и на мира на Балканитѣ. То се надѣва, че неговото поведение ще бжде добре оценено отъ всички, които гледатъ обективно на нѣщата, а не презъ призмата на собственитѣ си интереси и желаня. То е убедено, че тия негови решения ще бждатъ отъ полза за България и ще намѣрятъ одобрението на българския народъ (Всички народни представители ставатъ прави, бурно и продължително ржкоплъскатъ и съ викове „Ура!“ правятъ продължителна овация на правителството. Министър-председателъ благодари съ поклони на народното представителство)

Петко Стайновъ: Искамъ думата, г-не председателю!

Председател Никола Логофетовъ: (Звъни) (Продължителни викове „Ура!“)

Никола Мушановъ: Искамъ думата, г-не председателю! (Нови продължителни викове „Ура!“ и ржкоплъскания)

Ангелъ Държански: Г-не председателю! Искамъ думата.

Тодоръ Поляковъ: И азъ искамъ думата.

Никола Мушановъ: По декларацията искамъ думата.

Председател Никола Логофетовъ: Чухъ. — Макарь че нѣколко господа народни представители искатъ да се откриятъ разисквания по декларацията, ...

Дени Костовъ: Нѣма нужда отъ разисквания!

Председатель Никола Логофетовъ: . . . азъ констатирамъ, че Народното събрание въ своето голѣмо, за да не кажа абсолютно болшинство, приема и одобрява тая декларация. (Продължителни ржкоплѣскания и викове: „Вѣрно!“ Народнитѣ представители ставатъ прави и викатъ продължително „Ура!“)

Все пакъ ще гласувамъ. Които приематъ декларацията на правителството, моля, да вдигнатъ ржка. Абсолютно мнозинство. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания и продължителни викове „Ура!“)

Никола Мушановъ: Този произволъ за пръвъ пътъ се отбелязва въ анализъ на българския Парламентъ!

Председатель Никола Логофетовъ: Въ съгласие съ правителството, предлагамъ ви за следното заседание въ вторникъ, 4 мартъ 1941 г., следния дневенъ редъ:

1. Одобрение на предложението за забраняване износа на фиево семе, освенъ въ случаетѣ поотдѣлно опредѣлени отъ Министерството на земедѣлнето и държавнитѣ имоти.

Никола Мушановъ: Моля Ви се! По дневния редъ искамъ думата.

Председатель Никола Логофетовъ: 2. Първо четене на законопроекта за прилагане закона за гербовия налогъ и опрощавне глоби по сѣщия законъ въ Добруджа.

Петко Стайновъ: Искамъ думата по дневния редъ.

Ангелъ Държански: И азъ искамъ думата.

Председатель Никола Логофетовъ: 3. Първо четене на законопроекта за професионалнитѣ журналисти.

Никола Мушановъ: Г-не председателю! Искамъ думата по дневния редъ. Въ този моментъ се върши едно историческо престѣпление къмъ българския народъ.

Председатель Никола Логофетовъ: 4. Първо четене на законопроекта за приложение на общия градоустройственъ планъ на Столичната голѣма община (Голѣма София).

Петко Стайновъ: Искамъ думата по дневния редъ.

Председатель Никола Логофетовъ: Които приематъ тоя дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Всички народни представители ставатъ прави и съ продължително „Ура!“ и бурни ржкоплѣскания изпращатъ правителството)

(Заседанието вдигнато въ 18 ч. 32 м.)

Председатель: **НИКОЛА ЛОГОФЕТОВЪ**

Секретари: { **АЛЕКСАНДЪРЪ ЗАГОРОВЪ**
 { **СТЕФАНЪ БАГРИЛОВЪ**

Началникъ на Стенографското отдѣление: **ДОНЧО ДУКОВЪ**